

Latvijas Lauku tūrisma asociācija

LAUKU CEĻOTĀJS

Speciāls izdevums lauku tūrisma uzņēmējiem / 2013. gada pavasaris

Kā un kam tiks piešķirta tūrisma kvalitātes zīme "Latviskais mantojums"?

>> lasiet 3. lpp.

Strādājam, lai parādītu Latvijas patiesās vērtības

Sveicināts, Saimniek! Šī gada aktuālā tēma, ko piedāvā „Lauku ceļotājs” – latviskais mantojums. Nejašu sakrītība vai kā citādi, bet jūtam, ka latviskuma tēma kļūst arvien populārāka sabiedrībā. Tā iet roku rokā ar veselīgu dzīvesveidu un latvisku pašapziņu. Rīgas ielās nereti redzam jauniešus ar rakstainiem dūraiņiem rokās, savukārt, citi uz palodzēm audzē garšaugus un dzer pašu lasītas zāļu tējas. Latviski raksti redzami uz „Laimas” konfekšu iepakojumiem, lielveikalos bagātīgi izskatās Latvijā ražoto labumu stendi, bet pilsētu pagalmos darbojas zaļie tirdziņi, kur tirgo no laukiem nākušus labumus. Vai lai mēs lauku tūrismā guljam uz lauriem? Nebūt ne! Mēs redzam, ka visā pasaulē kļūst populārs koncepts GO Local (*no angļu val. - iepazīsti vietējo*) un tas nozīmē, ka tūristi izvēlas iespējas iziet ārpus kosmopolitiskajām pilsētām, lai iepazītu vietējo iedzīvotāju tradīcijas un dzīvesveidu.

Arī mēs strādājam pie tā, lai tūristam, kas ieradīs Latvijā, būtu interese un iespējas iepazīt Latvijas vietējo iedzīvotāju dzīvi un mūsu kultūrvēsturisko mantojumu. Sākam

ar to, ka izstādē „Balttour” 8.-10. februārī nākam klajā ar 8 jauniem etno maršrutiem un aicinām ceļotājus uz Suitu novadu, Piebalgu, Sēliju, Lejaskurzemi un citiem novadiem, izceļot vēsturisko un latvisko – kas sakopts un saglabāts, aptaustāms, izmēģināms, nogaršojams un iegādājams. 150 izcilākās un interaktīvās vietas esam ietvēruši kultūras mantojuma kartē „Vērts Redzēt”, Latvija, Igaunija.

Nākamais solis – 10. maijā piešķirsim zīmolu „Latviskais mantojums” pirmajiem pretendentiem nacionālā mērogā. Esam gandarīti, ka atbalstu šai zīmei izteikuši gan tradicionālā mantojuma eksperti – folkloristi, etnogrāfi, rakstnieki, pētnieki, gan kultūras ministre Žanete Jaunzeme-Grende. Ceram, ka zīme palīdzēs iedzīvināt senās lietas veiksmīgā, mūsdienu cilvēku saistošā tūrisma produktā, ļaujot baudīt un pārņemt zināšanas.

Aktīvi piedalāties arī izstādēs. Tikko esam atgriezušies no Nīderlandes, gatavojamies piedalīties MITT Maskavā, ITB Berlinē un Balttūrā Rīgā, un Tourest Tallinnā. Izstādēs tiekamies

ar tūroperatoriem, kam interesē Latvija un Baltija, arī mūsu jau labi iestrādātais dabas tūrisma piedāvājums netiek aizmirsts. Līdz aktīvajai sezonai turpināsim arī kopā mācīties semināros – sekojiet jaunumiem prof.celotajs.lv. Kā arvien – ja ir kāds sasāpējis jautājums, rakstiet mums portāla macies.celotajs.lv diskusiju forumā vai zvaniet mums uz „Lauku ceļotāja” biroju. **Paldies, ja apciemojāt mūsu stendu „Balttour” izstādē!**

Ceram, ka arī šoreiz avīzē atradīsiet sev saistošu un noderīgu informāciju, vērtīgus padomus un idejas savai attīstībai! Pievienojieties mūsu Asociācijai, lai varam darīt kopā labus un interesantus darbus, kas virza tūrisma Latvijā!

Ar sveicieniem, Asociācijas prezidente, Anšnē Ziemeļe

Gatavojoties jaunajai tūrisma sezonai esam sagatavojuši virkni jaunu izdevumu: katalogu „Atpūta laukos 2013”, Latvijas Igaunijas Kultūras mantojuma karti „Vērts redzēt” un citus. » Lasiet 2.,3.lpp.

Svarīgi datumi!

8-10 februāris - kā ik gadu, LC piedalās starptautiskajā tūrisma izstādē Rīgā, Balttour 2013.

15-17 februāris - pirmo reizi LC popularizē Latvijas lauku tūrisma starptautiskajā tūrisma izstādē Tallinā, Tourest 2013.

6-10 marts - jau trešo gadu LC popularizē Latvijas lauku tūrisma starptautiskajā tūrisma izstādē Berlinē, ITB 2013.

20-23 marts - pirmoreizi LC popularizē Latvijas lauku tūrisma starptautiskajā tūrisma izstādē Maskavā, MITT 2013.

2013. gada martā un aprīlī turpināsim apmācību semināru ciklu projekta „Heritage tourism” ietvaros. Kopumā organizēsim 4-6 apmācību seminārus par kultūras mantojuma tēmām.

10 maijs - Latviešu biedrības namā tiks pasniegtas pirmajiem pretendentiem tūrisma kvalitātes zīmes „Latviskais mantojums”

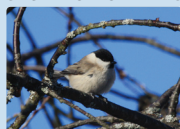
Aicinām saimniekus pieteikties „Zaļajam sertifikātam”

Arvien vairāk tūristu izvēlas viedī draudzīgas naktsmitnes, veselīgu pārtiku un aktīvu atpūtu dabā – tādu izvēli tūristam apstiprina Zaļais sertifikāts.

Lai veicinātu viedī un dabai draudzīga tūrisma attīstību Latvijas laukos, ar Latvijas Vides aizsardzības un Reģionālās attīstības ministrijas atbalstu tiek turpināta nacionālā eko-sertifikāta **Zaļais sertifikāts** apsekošana saimniecībās, kuras vēlas saņemt nacionāla mēroga vides kvalitātes zīmi un uzlabot savu eko-saimniekošanu.

Pieteikuma formu sūtiet: „Lauku ceļotājs”, Kalnciema 40, Rīga, LV-1046 vai kvalitate@celotajs.lv; Mob. tālr. informācijai 29451717 (Inese).

ŠAJĀ NUMURĀ LASIET:

TOP 16, ko skatīt pavasarī 2.lpp

KM atbalsta zīmi "Latviskais mantojums" » 3.lpp

Atjaunota kvalitātes sistēma lauku tūrismā » 4.lpp

Biedru kopsapulce pieņem būtiskas izmaiņas statūtos » 4.lpp

Iesaka Lauku ceļotājs

Sagatavoja Juris Smaļinskis

TOP 16 notikumu, kas aktuāli pirmsezonā!

PASĀKUMI

Starptautiskajai mitrāju dienai (2. februāris) veltītie pasākumi Dabas muzejā (izstāde „Manas mitrās mājas”, izstāde „Ūdensrūpe 2013”), kā arī vides izglītības pasākumi Rāznas nacionālajā parkā. Vairāk: www.dap.gov.lv.

08. – 10.02. Starptautiskais Ledus skulptūru festivāls Jelgavā, kas šogad notiek jau 15. reizi. Vairāk: www.jelgava.lv.

9.02. Kamanu suņu sacensības “Royal Canin ziemas čempionātā 2013”, kas vienlaikus būs arī “Baltijas ziemas kauss 2013” atpūtas kompleksā “Turbas”. Vairāk: www.latvijascents.lv.

09. – 10.02. Trešais Starptautiskais Meteņu masku tradīciju festivāls Salacgrīvā. Vairāk: www.salacgriva.lv.

14.02. Šokolādes muzeja atklāšana Pure Chocolate ražotnē. Vairāk: www.visitukums.lv.

16.02. Slēpju maršs „No Brenguļu alus uz Valmieruizēšanas alu”, kura starts būs Brenguļos. Vairāk: www.visit.valmiera.lv.

16.02. Ziemas sporta svētki Ogres Zilajos kalnos. Paredzētas arī īpašas sacensības „Zilo kalnu šļūciens”. Vienlaikus norisināsies sniega skulptūru veidošanas konkurss. Vairāk: www.latvijascents.lv.

AKTĪVĀS NODARBES

Algonā februāris izsludināts par Pankūku mēnesi, jo Aglonas Maizes muzejā (piesakoties varēs izbaudīt 3 - 4 veidu pankūkas ar piedevām) un ziemas priekus pie dabas ar dejām un rotaļām. Vairāk: www.aglona.lv.

Plāviņu novadā varēs vizināties ar dzelzs rumakā (sniega motocikls)

iejūgtām kamanām. Darbojas slēpošanas kalni „Mežezers”, „Cigoriņkalns” un „Jankas”. Pie kafējnīcas – maizes ceptuves „Liepkalni” var iznomāt distanču slēpes. Vairāk: plavinu_tic@inbox.lv.

Līgatnes dabas takās atvērta divas distanču slēpošanas trases (5,5, 1,4 km). Vairāk informācija: Gaujas Nacionālā parka apmeklētāju centros, www.gnp.lv, ac@gnp.lv.

Valguma pasaulē, Jaunmoku pili ir jauns tūrisma pakalpojums - sniega čību īre, bet Vienkoču parkā, - sniega kurpes. Vairāk: www.visitukums.lv, www.vienkoci.lv.

Distanču slēpošanas piedāvājums Jaunūndros, Milzkalnē, Cinevillā un Sveikuļos, kā arī klāt nākusi distanču slēpju īre Jēkaba gravā. Kā arī divas slēpošanas trases bez slēpju nomas viesu namā Kīvītes un Milzkalnē. Vairāk: www.visitukums.lv.

Gūtmaņpils apmeklētāju centrā Latvijai neparasts piedāvājums - Skandināvijā iecienītās Kicksled (Somu kamanas), kas ir tradicionāls un drošs pārvietošanās līdzeklis pa ziemas ceļiem. Apmeklētāji var izbraukt Lielo un Mazo apli. Vairāk informācija: Gaujas Nacionālā parka apmeklētāju centros, www.gnp.lv, ac@gnp.lv.

DABAS VĒROŠANA

Kolkasragā šobrīd apskatāmi skaisti ledus krāvumi – toroši. Vairāk: www.kolkasrags.lv.

Gaujas un to pieteku krastos ir aplūkojami leduskritumi.

Tie, kas izvietojusi putnu barotavas, var nodoties putnu vērošanai no savu māju loga. Barotavās var novērot 10 – 15 dažādas putnu sugas.

Vēl vairāk idejas...

www.celotajs.lv sadaļa “Vērts redzēt” + 500 jaunumi!

Vairāk kā 500 kultūras objekti, krodziņi, amatnieki un citas vietas, kas iepazīstina ar latvisko. Par katru vietu ir apraksts, bilde, karte, kontaktinformācija.

Ja interesējaties par kādu konkrētu vietu – izmantojiet meklētāju mūsu mājas lapā. Ja vēlaties brīvdienās izbraukt no pilsētas un apskatīt to, kas interesants pa ceļam - skatieties mūsu jaunus etno maršrūtus.

KATALOGS “ATPŪTA LAUKOS 2013” (LV, RU, EN)

Lauku ceļotājs aicina arī šogad apceļot un izziņāt Latviju. Ik gadus atklājam jaunus un aizraujošas vietas un ceļošanas iespējas, tāpēc vēlamies par to stāstīt arī jums.

Jaunajā katalogā „Atpūta laukos 2013” atrodamas ne tikai naktsmitnes, bet arī praktiska informācija, kas palīdzēs plānot brīvdienas un ceļošanu Latvijas laukos - ko darīt, ko redzēt, kur paēst.

Sadaļā „Vērts redzēt”: izcilākās un interesantākās kultūras un vēstures izziņas vietas, kur vērts pietāt ceļojumā - pilsas ir interesantām muzeja ekspozīcijām un atraktīviem gidiem, senatnīgi ciemati, sādžas un autentiskas lauku sētas, mazpilsētu vēsturiskie centri, pilskalns.

Sadaļā „Naktsmitnes”: brīvdienas mājās, kas domātas ģimenes vai nelielas grupas atpūtai nedēļas nogalē vai atvaļinājumā; viesu mājas svinībām, korporatīvajiem pasākumiem, sporta spēlēm, lauku sētas atpūtai ar bērniem. Visās naktsmitnēs iespējams gan pavādit brīvdienas, gan pārņakšņot ceļojuma laikā, baudot arī brokastis un vakariņas.

Sadaļā „Lauku Labumi”: viesiem atvērta lauku saimniecībās ar mājdzīvniekiem apskatei, iespējas iegādāties veselīgu pārtiku tieši no ražotāja, piedalīties

maizes cepšanā, siera siešanā; amatnieku darbnīcas, vīna darītavas, savdabīgas kolekcijas.

Sadaļā „Lauku krodziņi”: garšīgi latviešu virtuves ēdieni, tradicionālais interjers, patīkama un mājīga gaisotne.

Sadaļā „Aktīvā atpūta”: piedāvājums gan ģimenēm ar maziem bērniem, gan rūdītiem sportistiem, ceļojumi ar velo, laivu, kājām, zirga mugurā. Vietas, kur var nomāt inventāru, saņemt kartes, maršrutu aprakstus, instruktora pakalpojumus.

Sadaļā „Pirts” - pirts lietu un rituālu zinātāji, īstas lauku pirts veselībai un atpūtai.

Sadaļā „Gidi”: profesionāli un pieredzējuši gidi, ar kuriem ir interesanti. Labs gida stāstījums atdāvina jebkuru apskates vietu un dod apmeklētājam pievienoto vērtību.

Sadaļā „TIC”: tūrisma informācijas centri vislabāk pārzina vietējos apstākļus un var palīdzēt ar operatīvu informāciju ceļojuma laikā.

Katalogs pieejams „Lauku ceļotāja” birojā, cena 2,- Ls. Iegādājoties katalogu, pielikumā bez maksas iespējams izvēlēties kādu no „Lauku ceļotāja” izdotajiem ceļvežiem. Kataloga e-versija pieejama www.celotajs.lv sadaļā „Publikācijas”.

Katalogs izdots ar TAVA atbalstu.

IGAUNIJAS LATVIJAS KULTŪRAS MANTOJUMA KARTE „VĒRTS REDZĒT” (LV, EE, RU, EN, FI, DE)

150 izcilas vietās Latvijā un Igaunijā - karte ir aicinājums apmeklēt amatniekus un amatnieku centrus, vietējo un tradicionālo ēdienu un dzērienu gatavotājus, nelielus lauku pārtikas produktu ražotājus, zvejniekus, tradicionālo gadskārtu (piemēram - saulgriežu) svinību vietas, sētas, kur var piedalīties lauku darbos, bet bērni - iepazīt mājdzīvniekus, bioloģiskās un veselības saimniecības, krodziņus,

muzejus un kolekcijas, industriālus pieminekļus, pilsētu vēsturiskos centrus, etnogrāfiskus ciemus un teritorijas, ar vēsturi saistītus tematiskos pasākumus un notikumu rekonstrukcijas, sakrālās vietas un celtnes, atsevišķas pilsas un muižas, tradicionālu suvenīru iegādes vietas, takas un maršrūtus. Kultūras mantojuma karte izdota latviešu, krievu, angļu, vācu, igauņu un somu valodās.

ETNO MARŠRŪTI (LV, RU)

Esam sagatavojuši jaunus maršrūtus Latvijas kultūrvēsturisko novadu iepazīšanai. Mērķis bija parādīt un ietērt tūrisma produktā īpašu un atšķirīgu - kā runā, ko ēd, kā dzīvo „mazajos” novados, piemēram, Sēlijā, Ziemeļkurzemē, Piebalgā un citur.

Maršruts „Libiešu krasts”. Jūrā iešana līdz zvejniekiem, svaigas, ceptas, žāvētas zivis vai zivju zupa piekrastes ciemos. Šejienu zvejnieki ir isti un nav „tradicionāli” tūristu gidi, tāpēc baudījums ir tik smeķīgs! Šī Ziemeļkurzemes daļa ir pazīstama ar daudzām nosaukumiem: „dzelzs priekšskars”, „slēgtais krasts”, „Libiešu krasts”. Te atrodas izdaudzinātie Slīteres sili, libiešu zvejniekiem un Kolkasrags. Tie cilvēki runā vēntiņu

dialektā un var sastapt arī pašus libiešus. Kas ir libieši? - vietējie saka tā: „Libieš dzīvo jūrs piekraste abpus Kolks rāg un šodien mājas gan vairs neruna sava dzimta valoda, bet gan tai pašā tāmnik dialektā (sava izloksne) kā vēntiņ. Tas dialekts ir rades tieša libiešu rūs ietekme. Libieš ir strādīg, godīg un apdāvināt cilvēks, bet viegl aizkaitināms ar. Tie stingr turas pie savam uzskatam un mājām.

Maršruts „No Kuldīgas uz Suitu novadu”. „Tā nav nekāda suitu sieva, ja to nevar redzēt vai dzirdēt jau pa gabalu!” Tā suitu sievas saka pašas par sevi, jo tik spilgti tautastēpi Latvijā ir tikai suitiem. Kā jau kārtīgiem kurzemniekiem, arī šeit cieņā ir sklandraušī, bet suitu sievu unikālais

Sekojet līdzī jaunumiem: www.prof.celotajs.lv, kā arī sociālajos tīklos:

Kultūras zīme „Latviskais mantojums” tūrismā

Šī gada pavasarī uzsāksim zīmes piešķiršanu lauku tūrisma pakalpojuma sniedzējiem

dziedājums (burdons) ir jāklausās tā autentiskajā vidē - Suitu novadā. Suiti ir etnogrāfisks fenomēns, jo katoļticīgos suitus no visām pusēm ieskauj Kurzemes luteriskie apvidi. Suitu kultūra ir veidojusies daudzu citu kultūru - latviešu, libiešu, vācu un poļu mijiedarbībā. Suitu rija, Spēlmaņu krogs un Sv. Miķeļa katoļu baznīca ir tikai daži no ceļojuma maršrutā Vērts redzēt vietām.

Maršruts „Zemgales sirdī”. Te var baudīt lielos virtuļus, Zemgales pirāgu un plātsmaizes, piedalīties saulgriežu svinībās, Sējas un Plaujas svētkos. Te var visādā veidā izziņāt zemgaļu mantojumu - senos pilskalnus, piedalīties zemgaļu svētkos un līdzdarboties novadam raksturīgo rotu pagatavošanas procesā.

Maršruts „Pa Sēlijas vēsturisko novadu”. Muizīas, baznīcas, Latvijas vēstures personību dzimtas mājas - muzeji, etnogrāfiskas sētas un Dvīetes paliene ar Dvīetes senlejas informācijas centru „Gulbji”, kur spīgtākais piedzīvojums - bebra dziedzeru uzlējuma nogaršošana.

Maršruts „Pa Piebalgas vēsturisko novadu un tā apkārtni”. Piebalga lepojas ar saviem novadniekiem - latviešu rakstniekiem, mūziķiem, zinātniekiem, sabiedriskiem un kultūras darbiniekiem. Nekur citur Latvijā tik nelielā zemes plektī nav tik daudz memoriālo muzeju!

Maršruts „No Madonas uz Piebalgas vēsturisko novadu”. Vecpiebalgas diķos var iegādāties slaveno Vecpiebalgas ūdensrožu stādus, savukārt Piebalgā darbojas porcelāna fabrika.

Maršruts „Gar Daugavas labo krastu”. Neparastākās un interesantākās vietas: 1) Ikšķiles baznīcas drupas uz Svētā Meinarda salas Rīgas HES ūdenskrātuvē. Katru gadu augustā, kad pazemina Rīgas HES ūdenskrātuves līmeni, līdz salai var aiziet ar kājām pa veco ceļavietu. Gartā malā redzamas veco koku paliekas. Redzamie skati ir to vērti! 2) Latgales mākslas un amatniecības centrs. Mūsdienīgs centrs (apvienojumā ar veco - restaurēto klēti) ar izstāžu zāli, vēsturisko ekspozīciju, amatniecības izstrādājumu tirdzniecības vietu un konferenču zāli. Te strādā novada amatnieki, kurus var vērot darbībā un strādāt tiem līdzī. 3) Lielie Muļķi - apdzīvota vieta, kas pazīstama ar savu neparasto nosaukumu. Interesanti, ka vietvārds saistīts arī ar iedzīvotāju uzskaidri, ko var redzēt tāda paša nosaukuma kapos. Ciema apkaimē pazīstams ir Lielo Muļķu svētavots.

Maršrutu apraksti pieejami www.tures.celotajs.lv

Visi šeit redzami ar zīmi saistītie grafiskie dizaini ir projekta stadijā.

„Latviskā mantojuma” zīmes pamatideja ir radīt kvalitatīvu, veiksmīgu un pieprasītu tūrisma produktu. Zīme izcels tos tūrisma objektus, kur apmeklētāji var apskatīt tradicionālu lauku sētu, nogaršot īstus pīrāgus, draņikus, šmakovku, nosvinēt kārtīgu Jāņu svinību, izkalt naglu, slaukt govī, krāsot dziju, siet sieru, mācīties dziesmas un dančus, klausīties nostāstus - izbaudīt un iemācīties dažādas labas lietas, kas latviešiem „nāk līdzī” no senas un arī ne tik senas pagātnes, protams, arī nopirkt to, kas iepaticies vai iegaršojies.

Kas varēs saņemt zīmi? Tās būs lauku saimniecības, amatnieki, naktsmitnes, ēdināšanas pakalpojumu sniedzēji,

latvisko tradīciju pasākumu rīkotāji un vadītāji, muzeji, kolekcijas, prasme un arodu zinātāji (maizes cepēji, audēji, bitenieki, keramiķi, kalēji, pīrtieki, jumtu licēji, teicēji, dziesminieki, utt.).

Kā notiks zīmes piešķiršana? „Lauku ceļotājs” izziņos pieteikšanos un apsekos pieteiktās saimniecības, amatu meistarus, krodziņus un citus gribētājus.

Apsekošanā iegūtā informācija tiks izskatīta „Latviskā mantojuma” zīmes komisijā, kas pieņems lēmumu par zīmes piešķiršanu. Komisijā iesaistījušies: *Juris Dambis, Valsts pieminekļu aizsardzības inspekcijas*

vadītājs; Dace Melbārde, Latvijas nacionālā kultūras centra direktore, Jolanta Treile, LR Kultūras ministrijas Kultūrpolitikas departamenta direktore; Mārtiņš Kuplais, Latvijas etnogrāfiskā brīvdabas muzeja direktora vietnieks un galvenais krājuma glabātājs; Valdis Muktupāvels, LU Humanitāro zinātņu katedra, Latvistikas un Baltistikas nodaļas folkloristikas un etnoloģijas katedras vadītājs; Andris Kapusts, Latvijas folkloras biedrības valdes priekšsēdētājs; Gatis Mūrnieks, zīmolveidis, McCann World Group Rīga vadītājs.

„Latviskā mantojuma” zīmes ieguvēji saņem sertifikātu un plāksni ar zīmes nosaukumu un logo, ko piestiprina pie ēkas sienas vai iekštelpās. Zīmi izmanto mārketinga arī materiālos.

Ja arī Jūsu piedāvājums atbilst „Latviskais mantojums” idejai, sekojiet jaunumiem www.prof.celotajs.lv - pieteikšanos izsludināsim pavasarī.

Ar kultūras zīmes „Latviskais mantojums” tūrismā piešķiršanas kārtību un vadlīnijām jūs variet iepazīties projekta mājas lapā: www.kultura.celotajs.lv

Diskusija ar kultūras mantojuma ekspertiem

17. janvārī „Lauku ceļotājs” tikās ar dažādu kultūras mantojuma jomu ekspertiem, lai prezentētu „Latviskā mantojuma” zīmi un aicinātu iesaistīties zīmes piešķiršanas komisijā - tādā veidā „Latviskā mantojuma” tūrisma produkts būs pacelts nacionālā līmenī un pārstāvēs kultūras profesionāļu atzītas latviskas vērtības.

Tikšanās dalībnieki atzinīgi novērtēja ideju radīt tūrisma produktu un ar tā palīdzību ienest kultūras mantojumu aktīvā aprītē.

Vienlaikus raisījās diskusija par to, kas uzskatāms par mantojumu. Juris Dambis, Valsts pieminekļu aizsardzības inspekcijas vadītājs, atsaucās uz Eiropas Padomes pamatkonvenciju par kultūras mantojuma vērtību sabiedrībai, kur mantojumu definē šādi: **„Kultūras mantojums sastāv no uzkrātu resursu kopuma, kas saņemti mantojumā no pagātnes un kas, neatkarīgi no piederības, individu un sabiedrības uzverē tiek uzskatīti par vērtību, pārliecību, zināšanu, tradīciju atspoguļojumiem un paudējumiem. Tas ietver arī vidi, kas izveidojusies cilvēku un vietu mijiedarbībā, laikā ejot.”** Viņš uzsvēra, ka autentiskuma jēdziens mūsdienās mainās, tas

vairs nenozīmē sastingušas vērtības, bet vērtības, kas var mainīties un attīstīties. Un tas nozīmē, ka arī kāds netrādicionāls elements ar laiku var kļūt par sabiedrības pieņemtu vērtību un kļūt par mantojumu. „Latviskā mantojuma zīme” jāizceļ Latvijas izcelsmes mantojums atdzīvinošā veidā tā, lai šis mantojums ir nevis sastindzis kā muzejā, bet darbojas dzīvē.

Dace Melbārde, Latvijas nacionālā kultūras centra direktore uzskata, ka ir ļoti būtiski, lai paši cilvēki sāk apzināties, kas ir šīs vērtības pasaules kontekstā. Te ir jābūt ļoti jaudīgai izglītībai, jo bieži cilvēki nezina, ka prot darīt ko ļoti īpašu - ko tādu, ko var un prot tikai netaudzīt. Tāpēc caur izglītību un motivēšanu ir jāparāda cilvēkiem viņu īpašā loma. „Latviskā mantojuma” zīme ir veids, kā viņi var ieiet ekonomiskā aprītē. Kopīgi varam viņus iedrošināt un palīdzēt pārvarēt pretrunas, pārorientējoties uz komerciālo vidi.

Diskusijas dalībnieki bija vienprātīgi, ka zīmes komunikācijai ir būtiski, kas būs pirmie saņēmēji, jo tie radīs visu turpmāko priekšstatu par „Latviskā mantojuma” produktu. Citi potenciālie pretendenti vērtēs ziņu par reāliem objektiem. Nevajadzētu nobiedēt cilvēkus, ka šī zīme ir neaizsniedzama.

Diskusija noslēdzās ar dalībnieku izteikto atbalstu zīmes ieviešanas idejai, iesakot atsevišķus uzlabojumus zīmes dizainā un ieviešanas gaitā. Nākamā tikšanās notiks pavasarī, kad diskusijas dalībnieki tiksies kā „Latviskā mantojuma” zīmes komisija, lai izvērtētu pirmos pretendentes.

KM atbalsts zīmei

Asnāte Ziemeļe tiekas ar kultūras ministri Žaneti Jaunzemi-Grendi „Latviskais mantojums”

24. janvārī LC prezidente Asnāte Ziemeļe tikās ar Kultūras ministri Žaneti Jaunzemi - Grendi, lai pārrunātu kvalitātes zīmes „Latviskais mantojums” ieviešanu. Ministre atzinīgi izteicās par uzsāktu iniciatīvu un piekrita atbalstīt arī turpmāk zīmes ieviešanas gaitu.

Kultūras zīme sasauca arī ar izstrādāto Latvijas kultūras kanonu, kas ietver 99 izcilākās Latvijas kultūras vērtības. www.kulturaskanons.lv.

Ministre piekrita arī pati piedalīties zīmes pasniegšanas ceremonijā 2013. gada 10. maijā, Latviešu biedrība namā.

Pēc tikšanās kultūras ministre raksta Twitter: *Labs piemērs, kā kultūra var kalpot biznesa attīstībai - Lauku ceļotājs radījis zīmolu „Latviskais mantojums”* <http://www.kultura.celotajs.lv>.

ASOCIĀCIJAS BIEDRIEM

Notika ikgadējā Lauku ceļotāja biedru kopsapulce

Kopsapulcē šī gada 5. decembrī viesu namā „Valguma Pasaule” tikās ap simts lauku tūrisma uzņēmēji.

Aizvadītā gada izvērtējums

LC 2012. nogalē aptaujāja lauku tūrisma saimniekus par aizvadītā gada panākumiem. Saņemtās atbildes liecina, ka tūrisma mitnēs nakšņojušo viesu un viņu pavadīto nakšu skaits pieaudzis par 10% salīdzinājumā ar 2011. gadu.

Kā atzina saimnieki, tas gan nenozīmē ienākumu palielināšanos. Viesi naudu tērē apdomīgi, pieaugušas arī izmaksas lauku tūrisma biznesa uzturēšanai un pakalpojumu kvalitātei.

Saimnieki atzīst, ka atgriežas Vācijas tūristi, kurus iepriekšējos gados zaudējam, arvien vairāk brauc arī Krievijas ceļotāji. Trešā nozīmīgā klientu grupa ir ārvalstīs dzīvojošie un strādājošie latvieši. Vairāk nekā pagājušajā gadā laukos atpūšas ģimenes ar bērniem.

Šī gada iezīme: kā labs laiks, tā naktsmājas pilnas - palielinājies pēdējā brīža klientu skaits. Pieprasītākais pakalpojums ir nakšņošana uz 1-2 dienām. Neierasti, bet šobrīd, pēc Eiropas lauku tūrisma asociācijas „Eurogites” aptaujas datiem, lauku tūrisma esam labākā situācijā, nekā daudzas „vecās” Eiropas valstis, kuras sasnēguši ekonomiskā krīze.

Svarīgākais diskusijās

Šogad saimnieki pārliecinājušies, ka vietējais tirgus ir ļoti atkarīgs no sabiedriskās domas un mirkli reaģē uz dažādiem, vairāk vai mazāk neapdomīgiem valstsvīru izteikumiem.

Tā notika ar skolēnu grupām, kas tradicionāli lielā skaitā apmeklēja muzejus, izglītojošas dabas takas un tamlīdzīgas vietas laukos, kur piedāvājums īpaši veidots, domājot par skolēniem un tematiski saistīts ar to, ko māca skolās - Latvijas

literatūru, vēsturi, dabu. Līdz ar Ķīļa kunga izteikumiem presē, kas vērsa uzmanību uz skolotāju atbildību, pēkšņi dramatiski kritās skolu grupu skaits. Ir maz ticams, ka katra ģimene individuāli varēs aizvest bērnus uz vietām, kas nozīmīgas Latvijas kultūrā un vēsturē. Lauku tūrisma saimnieki iesaka mācību ekskursijas iekļaut skolu mācību programmās.

Viens no svarīgiem kopsapulces jautājumiem bija apdrošināšana - kā saimniekiem pareizi apdrošināt gan savu biznesu, gan kā nodrošināties pret nelaimes gadījumiem saistībā ar viesiem. Izrādās, ne vienam vien bijusi sliktā pieredze ar apdrošinātājiem, kad nekorekti noslēgta vai nepietiekami izskaidrota līguma dēļ ir nācies nožēlot daudzu gadu garumā iemaksāto, krietni lielo naudas summu, kas ir zaudēta, jo konkrētā nelaimes gadījumā apdrošinātāja izmaksāta nauda ir ievērojami mazāka par gaidīto, vai netiek izmaksāta vispār līguma nosacījumu vai specifisku apstākļu dēļ.

Saimnieku vidū valda neizpratne par apdrošināšanas izdevīgumu un neziņa par to, kā nepārprast līguma nosacījumus.

Uz kopsapulci uzaicinātais brokeru kompānijas pārstāvis skaidroja, ka brokeru uzdevums ir palīdzēt klientam noslēgt maksimāli izdevīgu līgumu ar apdrošināšanas kompāniju. No saimnieku puses izskanēja priekšlikums, ka būtu izdevīgi vērsties pie apdrošinātājiem kā asociācijai, panākot vienotu, izdevīgu un lauku tūrisma uzņēmumu specifiski atbilstošu apdrošināšanu.

Ko saimnieki gaida no LC

Aptaujātie saimnieki par svarīgāko

Asociācijas darbībā uzskata:

Veicināt pieredzes apmaiņu starp Lauku ceļotāja asociācijas biedriem; Popularizēt ārvalstu pieredzi; Koordinēt (sniegt informāciju) par pakalpojumu sniedzējiem lauku tūrisma kvalitātes uzlabošanai; Attiecību sakārtošana ar dažādām organizācijām („Laipa” u.c.); Pārrunas un skaidrojošs darbs ar vietējam pašvaldībām par attīstītas infrastruktūras nozīmi tūrisma attīstībā (dzeramā ūdens kvalitāte; kanalizācijas sistēma; uzņēmējdarbības veicināšana kopumā); Popularizēt vairāk mazās vienkāršās lauku mājas; Jāturpina tikpat enerģiski iesāktie projektu darbi, sniedzot informāciju visiem tūrisma pakalpojuma sniedzējiem kā līdz šim!

Vairāk informācijas par LC kopsapulci - prezentācijas, klipi, statistikas dati: http://www.celotajs.lv/cont/prof/assoc/assembly/2012/kopsapulce_lv.html

Atjaunota kvalitātes sistēma / specializācijas lauku tūrismā

Par jauno kvalitātes sistēmu kopsapulcē stāsta A. Damberga, „Heritage Tourism” kvalitātes eksperte.

Esam pabeiguši atjaunot kvalitātes prasības viesu mājām un brīvdienu mājām. Tās lejuplādējamas pdf formātā no kvalitātes sadaļas mūsu mājas lapā http://www.celotajs.lv/cont/prof/quality_lv.html.

Svarīgākās izmaiņas: atcelti vairāki novecojuši kritēriji, aktuālie kritēriji un kvalitātes kategoriju apraksti izmainīti atbilstoši esošajam piedāvājumam. No brīvdienu māju kritēriju prasībām izņemta sadaļa par personisko attieksmi un apkalpošanu, jo šeit klientu un saimnieku saskarsme ir minimāla, ja vien tā nav pašu klientu un saimnieku vēlēšanās. No kritēriju prasībām izņemta arī sadaļa par papildu piedāvājumu un aktivitātēm. Tā vietā izstrādāti vienkārši, skaidri kritēriji 14 specializācijām - tieši tik daudzveidīgi un patreizējais piedāvājums. Tās ir: slēpošana, makšķerēšana, semināru apkalpošana, svinību apkalpošana, izjādes, skaistumam un veselībai,

brīvdienas ar bērniem, pie jūras, velo, laivošana, lauku saimniecība, putnu vērošana, sēņošana, ar kājām.

Specializācija tiek piešķirta, ja attiecīgais pakalpojums ir pieejams regulāri, tiek nodrošināts saimniecībai piederošā teritorijā (ja kritērijos nav norādīts citādi), saimniekiem ir nepieciešamā pieredze un aprīkojums, pakalpojumam ir paskaidrojoša informācija (cena, mērvienība, skaits, veids, darbības laiks, utt.). Specializācijas mārketinga materiālos tiek apzīmētas ar zilu piktogrammu. Specializāciju aprakstus un kritērijus skatiet šeit: http://www.celotajs.lv/cont/prof/quality/specialization_lv.html.

JAUNIE BIEDRI

LLTA sveic visus jaunus biedrus, kas iestājušies asociācijā kopš 2012. gada septembra.

- Viesu māja „Trissaliņas”, Smiltenes nov.
- Brīvdienu māja „Ezerkrasti”, Nicas nov.
- Krodziņš „Braslas krogs”, Pārgaujas nov.
- Brīvdienu māja „Cēsu namiņš”, Cēsis
- Bioloģiskā saimniecība (dzīvnieku audzētājs) „Lejnietki”, Mālpils nov.
- Latgales lauku sēta „Ļesnoje”, Daugavpils nov.
- Viesnīca „Raibie logi”, Ventspils
- Vilces muiža, Jelgavas nov.
- Krodziņš „Spēlmaņu krogs”, Alsungas nov.
- „Upescelmiņi”, Vecumnieku nov.
- „Jaunpils pils”, Jaunpils nov.
- Kempings „Jūrmala”, Jūrmala
- „Mores kauju muzejs”, Siguldas nov.
- Taka „Viesatās Upes loki”, Tukuma nov.
- Dekoratīvo augu audzētājs „Gliemji”, Krāslavas nov.
- Zivju audzētājs „Pertnieki”, Rēzeknes nov.
- Kempings „Licīši”, Ķeguma nov.
- Viesu māja „Zābacīni”, Cēsu nov.
- Viesu māja „Depo”, Gulbenes nov.
- Ciema māja „Mazā kāpa”, Koknese
- Viesu māja „Jaunogrīņi”, Vecpiebalgas nov.
- Brīvdienu māja „Stārķa ligzda”, Burtnieku nov.
- „Naukšēnu mājas vīni”, Naukšēnu nov.
- „Olgas muiža”, Strenču nov.

Izmaiņas Asociācijas statūtos

Kopsapulce apstiprināja šādas izmaiņas Asociācijas statūtos:

- Par Asociācijas pilntiesīgu biedru var kļūt lauku uzņēmēji, kas piedāvā ēdināšanu, degustāciju, lauku produktus, atver savu saimniecību apmeklētājiem. (Līdz šim tie varēja būt tikai asociētie biedri).
- No 01.01.2013. atcelta iestāšanās maksa asociācijā uzņēmējiem.
- Noteikta iestāšanās maksa Asociācijā 50,- Ls apmērā tiem, kas nav uzņēmēji - TIC, pašvaldības, NVO un citi interesenti, kam ar Asociāciju ir kopīgi mērķi lauku attīstībā.

Ja vēl neesat kļuvuši par mūsu biedru - priecāsimies Jūs uzņemt savā pulkā.

Rakstiet: lauku@celotajs.lv /

Te atradīsiet visu par asociācijas pakalpojumiem: http://www.celotajs.lv/cont/prof/assoc/membership_lv.html /

Te atradīsiet elektronisku pieteikuma anketu: **[Pieteikuma anketa](#)**

LAUKU CEĻOTĀJS LAIPNI AICINA CIEMOS:

Kalnciema iela 40, Rīga, LV-1046 (3. stāvs)

Tel.: 67617600, e-pasts: lauku@celotajs.lv

Seko mums:

www.twitter.com/laukucelotajs

Facebook: Lauku ceļotājs